

**Examenul național de bacalaureat 2021**

**Proba E. c)**

**Istorie**

**Varianta 4**

*Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.*

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

**SUBIECTUL I**

**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

**A.** „În primele decenii ale existenței sale ca stat, Moldova s-a confruntat cu repetatele încercări ale Ungariei de a-și restabili suzeranitatea asupra regiunilor de la Est de Carpați. Domnii Moldovei au încercat să scape de această amenințare, sprijinindu-se pe Polonia.

Lui Bogdan, creatorul statului independent moldovenesc, i-a urmat în scaun Lațcu [...]. El a trebuit să facă față încercuirii polono-maghiare realizate prin alegerea regelui Ungariei, Ludovic I, ca rege al Poloniei în 1370. Pentru a slăbi presiunea regatului Ungariei, Lațcu a trecut la catolicism, intrând în legătură directă cu papalitatea. Izvorâtă dintr-o preocupare pur politică, adoptarea catolicismului nu a supraviețuit domniei lui Lațcu [...].

Urmașul lui Lațcu, Petru Mușat [...], s-a folosit de destrămarea, după moartea lui Ludovic I (1382), a uniunii polono-maghiare, pentru a se elibera de presiunea Ungariei și pentru a reglementa relațiile cu Polonia. Legăturile stabilite cu Polonia în 1387, prin tratatul de la Liov, au oferit Moldovei un sprijin extern împotriva primejdiei ungare. O vădită preocupare a manifestat Petru Mușat pentru organizarea economică, administrativă și religioasă a țării. El a bătut primii bani moldovenești de argint; veniturile țării au crescut considerabil prin comerțul intern și de tranzit.”

(A. Oțetea, *Istoria poporului român*)

**B.** „Din 1470, Ștefan cel Mare începe rezistența față de Poartă [Imperiul Otoman]. Ca și domnul Țării Românești, Mircea cel Bătrân sau voievodul Transilvaniei, Iancu de Hunedoara, Ștefan [cel Mare] urmărește cooperarea într-un efort comun și de durată cu Țara Românească, Transilvania și Ungaria. [...] Față de opțiunea lui Ștefan cel Mare, oficialitățile otomane hotărăsc războiul împotriva Moldovei. Mai întâi printr-un atac al tătarilor, care sunt însă complet învinși la Lipinți, în apropierea Nistrului [...]. A urmat intervenția directă a forțelor otomane [...]. Bătălia s-a dat la 10 ianuarie 1475, în fața orașului Vaslui, [...] pe un teren mărginit de păduri întrucât acesta nu îngăduia desfășurarea forțelor de invazie. Înfrângerea otomanilor a fost totală; urmărirea lor a ținut aproape patru zile. [...] Biruința de prestigiu [...] de la Vaslui nu putea împiedica reacția Porții ce dispunea de foarte mari rezerve de oameni și armament. Ca urmare, Ștefan cel Mare trimite, chiar la 25 ianuarie 1475, suveranilor Europei o scrisoare vestindu-le [...] victoria de la Vaslui și avertizând că sultanul va veni «cu toată puterea sa» să cuprindă Moldova [...].”

(C. C. Giurescu, D. C. Giurescu, *Scurtă istorie a românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți voievodul Transilvaniei precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la domeniul economic. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că adoptarea catolicismului este temporară. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două acțiuni la care participă românii în cadrul relațiilor internaționale din secolele al XIV-lea – al XV-lea, în afara celor la care se referă sursele **A** și **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni diplomatice desfășurate de reprezentanții spațiului românesc în secolele al XVI-lea – al XVII-lea. **4 puncte**

## **SUBIECTUL al II-lea**

**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„România a dus [...] negocieri cu Serbia și Grecia în vederea unei alianțe împotriva Imperiului Otoman. Relațiile cu Serbia erau deosebit de strânse, datorită uriașului spirit de independență din ambele țări. [...] Carol I și prințul Serbiei [...] au fost de acord, în 1867, să colaboreze, și un tratat de alianță, ce prevedea o acțiune militară comună în vederea înlăturării suzeranității Imperiului Otoman, a fost semnat [...] în 1868. [...]

Guvernul conservator al lui Lascăr Catargiu s-a orientat din ce în ce mai mult spre Austria [...]. Discuțiile [...] privitoare la un acord comercial cuprinzător, care se tergiversau încă din perioada imediat următoare venirii lui Carol I la tronul statului român, se accelerau acum întrucât ambele părți îi recunoșteau avantajele. [...] Tratatul a fost semnat în 1875 și [...] prevedea dezvoltarea comerțului între cele două țări [...], dar avantajele economice reveneau clar Austro-Ungariei, dat fiind că acestea i se acordaseră cele mai scăzute tarife posibile la aproape toate mărfurile [...]. În schimb, României i se permitea să exporte în Austro-Ungaria, fără taxe vamale, grâne și alte produse [...].

România a urmărit și stabilirea unor relații [...] cu Rusia. În 1874 ea a stabilit o agenție diplomatică la Sankt Petersburg, iar în 1875 au început negocierile pentru un tratat comercial. [...] Românii căutau un sprijin în plus pentru independența lor, în timp ce rușii doreau să contrabalanseze prezența crescândă a Austriei în România. Cu toate că în august era deja pregătit un proiect, negociatorii ruși ezitau să-l semneze [...], ca să nu-i ofenseze pe turci [...]. Criza [...] din 1875, și conștiința că Serbia și Muntenegru ar putea intra în război împotriva Imperiului Otoman și că Rusia ar fi atunci nevoită să trimită sprijin prin România, i-a convins până la urmă pe ruși să accepte condițiile românești. Tratatul [comercial] a fost semnat în martie 1876 și ratificat în octombrie 1876. [...] Astfel, o a doua Mare Putere a recunoscut, în decurs de un an, dreptul României de a încheia acorduri internaționale fără consimțământul guvernului otoman, iar conducătorii politici români erau convinși că reușiseră să capteze bunăvoința Rusiei.”

(K. Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul sub suzeranitatea căruia se află România, precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conducătorul statului român și o acțiune desfășurată între România și Serbia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Tratatul României cu Austro-Ungaria. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile dintre România și Rusia, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic elaborat în spațiul românesc între anii 1801-1850 a favorizat constituirea statului român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

## **SUBIECTUL al III-lea**

**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția României în secolul al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni desfășurate de români în contextul unui conflict politico-militar internațional din primele două decenii ale secolului al XX-lea și a câte unei consecințe a fiecăreia dintre aceste acțiuni;
- prezentarea unui aspect referitor la Constituția din 1923;
- precizarea noului regim politic impus în România postbelică, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la politica internă a României în perioada 1952-1980 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

**Notă!** Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.